

**ØVRE EIKER
KOMMUNE**

**Reglement for finans- og
gjeldsforvaltningen
i Øvre Eiker kommune**

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

Innholdsfortegnelse

---

1. GENERELLE RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNINGEN	3
1.1 HJEMMEL	3
1.2 FULLMAKTER	3
1.3 RAMMER FOR REGLEMENTET	3
1.4 INNHOLDET I REGLEMENTET	3
1.5 KVALITETSSIKRING AV REGLEMENTET OG ADMINISTRATIVE RUTINER	3
1.6 RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET	3
2 SPESIFIKKE REGULERINGER	4
2.1 VALUTARISIKO	4
2.2 BELÅNING AV INVESTERINGENE	4
2.3 RISIKOSPREDNING	4
2.4 ETISKE RETNINGSLINJER	4
3 RENTEINVESTERINGER	5
3.1 KREDITTRISIKO PÅ RENTEPLASSERINGER	5
4 LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	5
4.1 FORMÅLET	5
4.2 RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNINGEN	5
4.3 RENTEBINDING / RENTERISIKO	6
4.4 KREDITTRISIKO	6
5 LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA UNNTATT DRIFTSFORMÅL	6
5.1 FORMÅL	6
5.2 RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNINGEN	6
5.3 FINANSIELL RISIKO	7
5.4 KOMPETANSE	7
6 GJELDSPORTEFØLJEN OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER	7
6.1 FORMÅL	7
6.2 RUTINER FOR OPPTAK AV LÅNEGJELD	7
6.3 VALG AV LÅNEINSTRUMENTER FOR LÅN TIL INVESTERINGER	8
6.4 RENTEBINDING	8
6.5 LIKVIDITETSRISIKO / REFINANSIERINGSRISIKO	8
6.6 LÅN TIL VIDEREUTLÅN (STARTLÅN)	9

1. Generelle rammer og begrensninger for Finans- og gjeldsforvaltningen

1.1 Hjemmel

Dette reglement er utarbeidet i medhold av Kommunelovens § 52 og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning fastsatt av KRD 2. november 2016 med ikrafttredelse 1. januar 2017.

Forvaltningen skal være i henhold til dette reglement, gjeldende lover og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Reglementet er vedtatt av kommunestyret den 10. mai 2017, PS 54/17 og gjelder fra regnskapsåret 2017 og erstatter tidligere vedtatte reglement. Reglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode.

1.2 Fullmakter

Administrasjonen v/rådmann og de rådmannen utpeker forestår den løpende finans- og gjeldsforvaltningen på vegne av kommunestyret.

1.3 Rammer for reglementet

Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvaltning som:

- Balanse mellom avkastning, risiko og likviditet.
- Samsvar mellom kompleksiteten i investeringsproduktene og kommunens egen kunnskap om finansforvaltning.
- Balanse mellom forutsigbarhet og risiko i rentebelastning
- Hensynet til refinansieringsrisiko

1.4 Innholdet i reglementet

Reglementet omfatter forvaltningen av:

- Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Langsiktige finansielle aktiva som er untatt driftsformål
- Gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

1.5 Kvalitetssikring av reglementet og administrative rutiner

Finansreglementet og de administrative rutinene er vurdert av Buskerud

Kommunerevisjon IKS som er uavhengig instans for å sikre at det er forsvarlig og i overensstemmelse med gjeldende regelverk.

1.6 Rapportering til kommunestyret

Rådmannen skal minst to ganger i året, ved hvert tertial, legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser status og utviklingen gjennom året.

Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- Kommunenes finansielle risiko
- Sammensetningen av aktiva og passiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva.
- Løpetid for passiva og verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer og endringer i kommunens finansielle risiko
- Markedsrenter og egne rentebetingelser
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet

Avkastningsreferanser

Avkastningsreferanser	Indeks
Pengemarked	ST1X (statssertifikatindeks med rentebinding lik 0,25 år)
Obligasjonsmarked	ST4X (statsobligasjonsindeks med rentebinding lik 3 år)
Aksjer norske	OSEBX (aksjeindeks for Oslo Børs)
Aksjer internasjonale	MSNRWOU (MSCI World) (aksjeindeks for verden)

2 Spesifikke reguleringer

Kommunen påtar seg finansiell risiko ved disposisjoner i finansmarkedet. Finansforvaltningen skal drives slik at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko.

2.1 Valutarisiko

Øvre Eiker kommune skal ikke ha vesentlig valutarisiko.

- Det kan være valutarisiko i internasjonale verdipapirfond i langsiktige finansielle aktiva
- Det skal ikke tas opp gjeld i annen valuta enn NOK
- Innkjøp over NOK 5 mill. i fremmed valuta bør valutasikres

2.2 Belåning av investeringene

Langsiktig finansielle investeringer kan ikke belånes. Ubenyttede lånemidler behandles som driftslikviditet.

2.3 Risikospredning

For å redusere den finansielle risikoen, skal det være en høy grad av risikospredning ved fordeling på flere aktivaklasser, selskaper og utstedere.

2.4 Etiske retningslinjer

Ved vurdering av selskap som det investeres i, legges selskapets hovedaktiviteter til grunn. Det skal ikke investeres i selskaper som har en vesentlig andel av virksomheten

innen produksjon av våpen, tobakk og pornografi eller som strider mot generelle oppfatninger av menneskerettigheter.

3 Renteinvesteringer

Renteinvesteringene bør gjøres i verdipapirfond og bankinnskudd.

3.1 Kredittrisiko på renteplasseringer

Rentebærende investeringer kan plasseres i verdipapirfond med bedre eller lik gjennomsnitt kredittrisiko som beskrevet i matrisen under (prosent av total porteføljen).

Rentefond er et verdipapirfond som etter vedtektene skal plassere midler i andre verdipapirer enn egenkapitalinstrumenter, og som i henhold til Verdipapirfondenes forenings (VFF) bransjestandard klassifiseres enten som pengemarkedsfond, obligasjonsfond eller andre rentefond.

Finansreglementet er basert på VFF's til enhver gjeldende bransjestandard for rentefond.

Kredittrisiko	FOND kan maksmalt investere
1. Investment Grade obligasjoner	100%
2. High yield obligasjoner	15%

1. Investment Grade obligasjoner.
Papirer med offisiell rating med en kvalitet som tilsvarer minst BBB-. I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder til å være tilsvarende minimum BBB- (Investment Grade). Ved investeringer i ansvarlige lån er kravet at forvaltningsselskapet vurderer kredittkvaliteten til utsteder til å være tilsvarende minimum BBB+.
2. High yield obligasjoner.
Dette er obligasjoner som i hovedsak ikke er ratet eller har en svakere kredittrating enn BBB-.

4 Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

4.1 Formålet

Formålet med forvaltningen er å sikre en god avkastning med lav risiko og god likviditet.

4.2 Rammer og begrensninger for forvaltningen

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i:

- bankinnskudd

- det kan avtales tidsbinding for en periode inntil 6 måneder og inntil 40 mill.kr for et enkelt innskudd
- bankinnskudd skal utgjøre minimum 50% av midlene, ingen øvre grense
- pengemarkedsfond
  - papirer som hovedsakelig investerer i papirer utstedt av norske utstedere
  - i banker og pengemarkedsfond som forvaltes av et velrenomert forvaltningsselskap som tilfredsstiller Kredittilsynets regelverk
  - ingen begrensninger for uttak i fondet
  - midlene skal kunne gjøres tilgjengelig på konsernkonto innen 3 virkedager
  - skal maksimalt utgjøre 50% av midlene

Midlertidig plassering av lånemidler skal kun plasseres i fond med investment grade obligasjoner.

4.3 Rentebinding / renterisiko

Rentebinding	Makismalt	Normalt
Rentebindingstid	0,50 år	0,25 år

Rentebindingstiden for den samlede portefølje av rentepapirer skal være kortere enn makismalt og med et referansemål på normalt som i tabellen.

4.4 Kredittrisiko

Ledig likviditet kan kun investeres i investment grade obligasjoner som beskrevet i punkt 3 i reglementet.

5 Langsiktige finansielle aktiva unntatt driftsformål.

5.1 Formål

Midlene skal investeres i verdipapirmarkedet med formål å ivareta realverdien samt å oppnå høyest mulig risikojustert avkastning over tid.

5.2 Rammer og begrensninger for forvaltningen

Innenfor rammene nedenfor, kan følgende finansielle instrumenter benyttes:

- bankinnskudd
- verdipapirfond:
  - norske pengemarkedsfond (Notert i NOK)
  - norske obligasjonsfond
  - norske aksjefond
  - internasjonale aksjefond

Fordeling mellom aktivaklasser	Maksimalt	Normalt	Minst
Pengemarked / Bank	100 %	40 %	20 %
Norske obligasjonsfond – Investment grade	100 %	40 %	20 %
Obligasjonsfond – High yield	15 %	10 %	0 %
Aksjemarked	20 %	10 %	0 %

5.3 *Finansiell risiko*

Rentebinding	Makismalt	Normalt
Rentebindingstid (durasjon)	4 år	2,5 år

Rentebindingen for den samlede portefølje av renteinvesteringer skal være kortere enn maksimalt 4 år. I pengemarkedsporteføljen vil durasjonen være inntil 12 måneder og obligasjonsfond normalt 2-4 år.

Kommunens andeler i ett og samme fond skal ikke utgjøre mer enn 10 % av verdien av fondet.

5.4 *Kompetanse*

Kommunens langsiktige finansielle aktiva forvaltes av ekstern forvalter. Rådmann / administrasjonen må selv besitte tilstrekkelig kompetanse til å kontrollere at forvaltningen utøves i tråd med reglementet.

6 *Gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler*

6.1 *Formål*

Formålet med forvaltningen er å sikre en lavest mulig finansieringskostnad, stabil finansiering og god likviditet. Forvaltningen skal også ivareta behovet for forutsigbarhet på lånekostnadene.

6.2 *Rutiner for opptak av lånegjeld*

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettvedtaket eventuelt også i løpet av regnskapsåret. Vedtaket skal minimum angi lånebeløpet. Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld. Delegert til rådmann jf. Budsjettreglementet for 2017 punkt 4.3.

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Tidspunkt for gjennomføring av låneopptak vurderes med hensyn til forventet likviditetsutvikling og

forventninger om renteutvikling. Råd innhentes fra hovedbankforbindelse og evt. andre aktører i finansmarkedet.

6.3 Valg av låneinstrumenter for lån til investeringer

Ved opptak av lån kan kommunen ta i bruk følgende instrumenter:

- Lån i bank/finansinstitusjon
- Sertifikat-/obligasjonslån utstedt av kommunen, begrenset oppad til maksimalt 1/3 av låneporteføljen. Sertifikatlån har kort varighet og det medfølger en viss refinansieringsrisiko
- Konkurrerende tilbud

6.4 Rentebinding

Rentebinding	Makismalt
Rentebindingstid	5 år

Samlet rentebindingstid til gjeldsporteføljen skal være kortere enn makismalt. Enkelt-rentebindinger kan være over makismalt.

For bruk av ikke-rentebærende finansinstrumenter (renteavtaler, rentebytteavtaler) vil følgende gjelde:

1. Porteføljen kan ta i bruk rentebytteavtaler (renteswaps) og fremtidige renteavtaler (FRA). Bruk av andre ikke-rentebærende finansielle instrumenter tillates ikke.
2. Instrumenter som nevnt i punktet ovenfor kan benyttes på samlet gjeldsportefølje.

6.5 Likviditetsrisiko / Refinansieringsrisiko

Gjeldsporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, men dog slik at likviditet / refinansieringsrisikoen begrenses.

Følgende gjelder:

1. Enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 40% av den samlede gjeldsportefølje. Dette er ikke til hinder for at mer enn 40% av lånene kan tas opp gjennom samme lånegiver.
2. Som hovedregel bør minimum 1/3 av gjeldsporteføljen ha flytende rente, minimum 1/3 fast rente, mens 1/3 vurderes ut i fra markedssituasjonen.
3. Lån kan tas opp som avdragsfrie fastrentelån og avdragsfrie flytrentelån. I slike tilfeller skal det hvert år avsettes et stipulert avdrag (lånebeløp/nedbetalingstid) til gjeldsavdragsfond i regnskapet, eller nedbetales tilsvarende på andre lån med fri avdragsstruktur. Disse midlene kan forvaltes som langsiktige fondsmidler, men ikke plasseres med høyere varighet enn det lånet midlene er knyttet til.

4. Det er ikke tillatt å ta opp lån i utenlandsk valuta.
5. I utgangspunktet skal langsiktige låneopptak benyttes til langsiktige investeringer. Unntaksvis kan sertifikat-/obligasjonslån utstedt av kommunen benyttes (maksimalt 1/3 av låneporteføljen). Denne typen kortsiktige lån medfører økt refinansieringsrisiko.

6.6 Lån til videreutlån (Startlån)

Lån til videreutlån tas opp i Husbanken. Rammen for låneopptaket vedtas av kommunestyret.

Vedlegg 1

Ulike typer finansiell risiko er definert nedenfor¹:

Kredittrisiko	Kredittrisiko representerer faren for at låntaker, eller motparten i en derivatkontrakt, ikke betaler tilbake hele eller deler av lånet (inkludert rentene).
Markedsrisiko	Risikoen for verdisvingninger (i markedsverdier) som følge av endringer i renter og kurser i de markedene kommunen er eksponert, herunder renterisiko, valutarisiko, aksjekursrisiko og refinansieringsrisiko.
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned og motsatt.
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko representerer faren for at midler ikke kan gjøres disponible (uten verditap) i løpet av en rimelig tidsperiode.
Refinansieringsrisiko	Risikoen forbundet med at man kommune ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyre refinansieringer.
Valutarisiko	Valutarisiko representerer risikoen for tap pga. kurssvingninger i valutamarkedet.
Systematisk risiko i aksjemarkedet	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle - både på kort og lang sikt.
Ussystematisk risiko i aksjemarkedet	Ussystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet - både på kort og lang sikt.

¹ Jfr. forskriftens merknader til § 4.